

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/733/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114207711
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114207711.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej v právnej veci navrhovateľky: G. D., nar. X. E. XXXX, bytom F., R. XX, zast. advokátom: JUDr. Miloš Chrenko, Trnava, Hlavná 23, proti odporcovi: G. D., nar. XX. C. XXXX, bytom R. XX, o určenie výživného na manželku, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 8C/63/2014-294 zo dňa 14. apríla 2015, o odvolaní odporcu proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 8C/63/2014-299 zo dňa 11. mája 2015 a o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 8C/63/2014-309 zo dňa 24. júna 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti p o t v r d z u j e .

Odvolací súd dopĺňací rozsudok súdu prvého stupňa a uznesenie súdu prvého stupňa r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd I/ určil vyživovaciú povinnosť odporcu voči navrhovateľke sumou 200 eur mesačne vždy do 15. dňa každého mesiaca s účinnosťou od 19. marca 2014; II/ nedoplatok na zročnom výživnom vo výške 529,51 eur povolil odporcovi splácať v 15-eurových mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok, III/ vo zvyšnej časti návrh zamietol a IV/ o trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne ustanovením § 71 ods. 1, § 75 ods. 1 a 2, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine; § 120 ods. 1 O.s.p. a § 3 ods. 1 O. z.. Vecne potom tým, že odporca si neplní vyživovaciú povinnosť voči navrhovateľke od doby, kedy spolu nežijú v spoločnej domácnosti a sú v rozvodovom konaní. Navrhovateľka obýva sama byt, ktorý je v BSM s odporcom, je zamestnaná, má priemerný čistý mesačný príjem za rok 2014 vo výške 576,71 eur. Výdavky na bývanie nemá a ako svoje výdavky uviedla 60 eur mesačne za zdravotnú starostlivosť, cestovné do práce 25 eur, strava v zamestnaní 25 eur mesačne, telefón 12 eur a internet 21 eur. Uvedené výdavky považoval súd prvého stupňa za dôvodné, pričom výdavok na lieky vo výške 60 eur mesačne navrhovateľka nepreukázala. V konaní bolo taktiež preukázané, že navrhovateľka navštevuje viacerých lekárov obdobne ako odporca, preto aj v jej prípade súd považoval za dôvodný výdavok 15 eur mesačne.

Dopĺňacím rozsudkom č. k. 8C/63/2014-299 zo dňa 11. mája 2015 prvostupňový súd rozhodol o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok vo výške 72 eur po právoplatnosti predmetného rozhodnutia. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 166 ods. 1 O.s.p. ako aj ustanovením § 2 ods. 2, § 4 ods. 2 písm. e), § 6 ods. 1 a § 7 ods. 5 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a taktiež položkou 8 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov. Vecne potom tým, že navrhovateľka je od platenia súdneho poplatku oslobodená podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č.

71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, preto súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 72 eur (vyčíslené ako 200 eur x 36 mesiacov spolu 7.200 eur, z toho 2% predstavuje 144 eur, keď odporca bol v konaní neúspešný v 50%).

Taktiež uznesením č. k. 8C/63/2014-309 zo dňa 24. júna 2015 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 72 eur za návrh (položka 8 písmena a/ Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Proti rozsudku vo veci samej, dopĺňaciemu rozsudku ako aj uzneseniu podal odvolanie odporca, ktorý navrhol rozsudok vo veci samej zmeniť tak, že odvolací súd návrh navrhovateľky zamietne. Odvolateľ poukázal na to, že prvostupňový súd sa nevyporiadal so skutočnosťami prednesenými ním, ako i predloženými listinnými dôkazmi. Nesprávne posúdil vec po právnej stránke a preto nevykonal navrhované dôkazy, ako i neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal ďalšie navrhované dôkazy, ktoré namietal počas celého pojednávania, ktoré sú potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza i z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvostupňový súd uložil navrhovateľke na prvom pojednávaní, aby predložila výpis z účtu, resp. vkladnej knižky, kde podľa neho si mala ukladať finančné prostriedky, kde malo byť podľa jeho vedomostí viac ako 100.000 niekdajších Sk. Predmetný výpis nepredložila a tvrdila, že vkladná knižka je zrušená ešte v roku 2005 a peniaze boli darom od jej matky. Namietal, že od matky darom žiadne peniaze nedostala, pretože matka darovala celý svoj majetok synovi, keď sa to odporkyňa dozvedela, prerušila s ňou styk. Už viac ako 6 rokov ju nenavštevuje a navštívila ju iba raz ohľadom čestného prehlásenia týkajúceho sa peňazí na vkladnej knižke. Navrhovateľka počas manželstva sa obohacovala zo spoločných prostriedkov, vytvárala si nie málo finančnú rezervu pre seba, okrem iného mu zobrala 7.000 eur v hotovosti, ktorú mal pripravenú na kúpu vozidla a keď ich potreboval, odmietla ich vydať. Kúpu auto riešil pôžičkou od svojej sestry, ktorú stále spláca. Klamala, že vo firme Oriflame Slovakia nikdy nepracovala, kde zo zoznamu vyplýva, že vykonávala činnosť kozmetickej poradkyne. Zamlčala, že vykonáva funkciu domovej dôverníčky, ktorá je platená pre spoločenstvo vlastníkov bytov. Túto informáciu potvrdila pani M., ktorá je predsedníčkou Spoločenstva vlastníkov bytov v Trnave, na Beethovenovej 5649. Súd prvého stupňa taktiež nezval do úvahy, že chodí pravidelne každý rok do kúpeľov do Vysokých Tatier na 21 dní a s tým sú spojené výdavky. Taktiež nezohľadnil, že keď dcéra s rodinou chodí za ním na Slovensko má zvýšené náklady na energie, stravu a pod., na ktorých sa navrhovateľka nepodieľa, pretože jej na rodine a deťoch nezáleží. Navrhovateľka celý svoj príjem používa pre seba bez toho, aby mala akékoľvek výdavky na byt, dane, nehnuteľnosť v R., energie, smeti a podobne. Súd prvého stupňa nesprávne uviedol, že odporca platí plyn v R. 106 eur dvakrát ročne, správne malo byť, že odporca platí štyrikrát do roka 106 eur a bola mu zvýšená platba na 198 eur na štyrikrát do roka. Pri výpočte súd prvého stupňa tak postupoval nesprávne. Návrh na výživné podala navrhovateľka hlavne preto, aby stiahol návrh na rozvod, ktorý podal, pretože je vypočítavá, zákerná. Odvolateľ podal odvolanie aj proti dopĺňaciemu rozsudku Okresnému súdu Trnava č. k. 8C/63/2014-299 zo dňa 11. mája 2015 argumentujúc s tým, že podal odvolanie vo veci samej voči celému výroku o výživnom, čo je dôvodom aj na zamietnutie výroku o súdnom poplatku. Taktiež podal odvolanie voči uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 8C/63/2014-309 zo dňa 24. júna 2015, kde taktiež žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej zamietol v celom rozsahu, čo by bolo aj dôvodom na zamietnutie výroku o súdnom poplatku.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiam, proti ktorým je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolania mali zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutia v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu čo do veci samej nie je dôvodné v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť, čo už neplatilo o závislom výroku o poplatkovej povinnosti odporcu uloženej mu jednak dopĺňacím rozsudkom a jednak uznesením a preto bolo potrebné tieto rozhodnutia zrušiť a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8C/63/2014 je určenie vyživovacej povinnosti na manželku. Predmetom odvolacieho konania vo veci samej je preskúmanie správnosti postupu rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým súd uložil odporcovi povinnosť platiť navrhovateľke mesačne sumu 200 eur vždy do 15. dňa každého mesiaca s účinnosťou do 19. marca 2014 a zároveň

rozhodol o nedoplatku vo výške 529,51 eur, ktorý povolil odporcovi platiť v splátkach po 15 eur mesačne spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

Podľa § 18 Zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Citované zákonné ustanovenie § 71 ods. 1 upravuje vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, ktorá vznikla uzavretím manželmi a trvá do jeho zániku, bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú, alebo nie, pričom sa vyžaduje ich rovnaká životná úroveň. Znenie zákona predpokladá, že manželia si budú plniť vyživovaciu povinnosť dobrovoľne, keď jej úprava súdnym rozhodnutím prichádza do úvahy len vtedy, ak druhý manžel vyživovaciu povinnosť neplní vôbec alebo nie v plnej miere, v dôsledku čoho vzniká rozdiel v životnej úrovni manželov. Inštitút manželstva okrem svojej právnej stránky je založený aj na určitých morálnych a etických pravidlách, ktorých dodržiavanie sa sleduje v rámci majetkových vzťahoch súvisiacich s manželstvom. Práve z toho dôvodu môže byť rozpor s dobrými mravmi zreteľnejší ako pri iných druhoch vyživovacej povinnosti. Manželstvo je právnym zväzkom, v ktorom manželia sú povinní žiť spolu, navzájom si pomáhať, rešpektovať sa, byť si verní, starať sa spoločne o deti a podľa schopností, možností a majetkových pomerov aj o uspokojovanie potrieb rodiny. Automaticky však neplatí záver o tom, že pri porušení niektorej z uvedených povinností zaniká vyživovacia povinnosť. Každé konkrétne porušenie povinnosti je potrebné posudzovať individuálne, vzhľadom na okolnosti daného prípadu.

Výživným sa zabezpečuje nielen samotná výživa, ale aj ostatné osobné potreby, ku ktorým patria kultúrne, rekreačné potreby. Pri určení výživného daného charakteru je potrebné prihliadnuť ku skutočnosti, aby hmotná a kultúrna úroveň oboch manželov bola zásadne rovnaká. Pre výšku výživného sú smerodajné okrem všeobecných hľadísk obsiahnutých v ustanovení § 75 ods. 1 cit. zákona aj okolnosti rozvratu manželstva a možnosti manželov zabezpečiť si svoje osobné potreby.

Požiadavka, aby manželia mali rovnakú životnú úroveň vyplýva z ich rovnakého postavenia v manželstve, v rodine a spoločnosti a vyplýva aj z ich rovnakých práv a povinností v zmysle § 18 Zákona o rodine, podľa ktorého muž a žena majú v manželstve rovnaké práva a rovnaké povinnosti. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne si pomáhať, vytvárať zdravé rodinné prostredie. Aj keď manželia zabezpečujú potreby rodiny podľa svojich schopností a možností, ktoré nemusia byť a ani spravidla nie sú rovnaké, podieľajú sa rovnakou mierou na hospodárskych výsledkoch svojej činnosti a majú preto právo na rovnakú životnú úroveň. Zásada rovnakej životnej úrovni neznamena mechanickú rovnosť medzi manželmi, ktorú by bolo možné vyvodzovať len z ich zárobkov ale aj pre vyživovaciu povinnosť medzi manželmi platí ustanovenie § 75 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti a možnosti povinného.

Odvolateľ odvolanie odôvodnil v podstate tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Odvolací dôvod v zmysle ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. je daný v prípade, ak súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa sa dostatočným spôsobom vyporiadal s námietkami uplatnenými zo strany odporcu a vzhľadom na to, že tento ani v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné zhodnotiť a na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa tiež správne poukázal na to, že vyživovacia povinnosť odporcu voči navrhovateľke trvá do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o rozvode ich manželstva.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej časti vo veci samej (výživného a zročného výživného) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti odporcu uloženej mu jednak dopĺňacím rozsudkom a jednak uznesením bolo treba zrušiť a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a to pre nedostatok riadneho odôvodnenia týchto rozhodnutí, čo je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, ktorá vada zakladá sama osebe nielen dôvod odvolania podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale zároveň i nevyhnutnosť rozhodnutia spôsobom predpokladaným takýmto ustanovením. Obe rozhodnutia, okrem odkazov na ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch a dopĺňací rozsudok aj jedno procesné ustanovenie a nejasný výpočet výšky súdneho poplatku, nič iné neobsahujú.

V prípade obidvoch rozhodnutí tak išlo o ich nepreskúmateľnosť (pre neuvedenie v ňom žiadnych dôvodov), ale v záujme zachovania práva účastníkov na spravodlivý proces so všetkými jeho atribútmi v oboch stupňoch súdov ani odvolaciu súdu takto neostávalo iné, než ich podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť v rozsahu tohto zrušenia na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný a opätovne o otázke ostávajúcej predmetom konania (poplatková povinnosť) aj po tomto rozhodnutí odvolacieho súdu rozhodnúť až po riadnom zvážení všetkých do úvahy prichádzajúcich možností a to s vypravením nového rozhodnutia aj náležitým odôvodnením (rešpektujúcim už vyššie zmienené požiadavky).

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.